Raič, Antron. Stapleton; Neznanega prelagatelja evangelija preložena po Stapletonu v XVII. veku. 1887, Ljubljanski zvon

Medjutim čast mi je Vam obznaniti, da ste se prevarili, kad ste (na str. 420.) izjavili, da je on pisao: »Contrib. à la Malac. de la Croatie«; to je moja razpravica, a stvar se ima ovako. Ja (i nitko drugi) da uzmognem na znanstveni rad predobiti prijatelje (Erjavca i Kuzmića), predložio sam ih za dopisujuče člane Bruselskoga družtva, prije nego što je Erjavec u obće štogod napisao bio, *dedicirao* sam im pako spomenutu razpravu *osobito zato,* što su mi ustupili zbirke, koje se sada nalaze u narodnom muzeju u Zagrebu.

Nebi žalio, a da se stvar ovako izpravi u budućem broju »Zvona«.

Odličnim štovanjem *Brusina* s. r.«

Razprava, katero ima g. prof. Brusina tukaj v mislih, slôve: »Contribution à la malacologie de la Croatie. Zagreb on mois de mai 1870. Par Ch. Albrecht. Knjižica je posvečena: Au professeur *François Erjavec* à Agram et au maitre en pharmacie P. Jean B. Kusmič à Raguse, membres correspondants de la société malacologique de Belgique Bruxelles etc., trés mérités de la science malacologique ce petit monument d'hommage et de gratitude par l'auteur.« V tem zmislu naj se tedaj popravi poročilo v našega lista št. 7. na stráni 420.

Stapleton. Neznanega prelagatelja evangelija preložena po Stapletonu v XVII. veku. — Tako slôve star slovenski rokopis, katerega je priobčil gospod profesor *Anton Raič* v letošnjem letnem poročilu c. kr. vélike realke ljubljanske. Rokopis spada med najvažnejše jezikovne spomenike novoslovenske in g. prof. Raiču smo dolžni posebno hvalo, da ga je prepisal in dal tiskat — jezikoslovcem v splošno porabo. Letos je mogel g. prof. Raič zaradi omejenega prostora priobčiti samó evangelija, bodoče leto jim dodá tudi slovniški tolmač. Kako imeniten je ta rokopis, vidimo najbolje iz uvoda, s katerim gospod izdavatelj spremlja razpravo svojo in katera slôve tako:

»V c. kr. knjižnici ljubljanski je rokopis (br. 178. II. C. a.) iz XVII. veka od neznanega pisatelja. Ta rokopis — 15 *cm* visok in 10 *cm* širok — prišel je iz Zoisove zapuščine v knjižnico. Da je bil ta rokopis nekdaj svojina Zoisova, sodimo po tem, ker je ravno tako vezan, kakor so vezane vse knjige, ki so bile nekdaj Zoisove.

Rokopis ima 114 listov, ki pa neso vsi popisani; često je popisana samo jedna stran, druga pa je prazna (n. pr. list 19, 26, 28, 33, 38, 50, 52, 54, 57, 60, 62, 65, 69, 71, 74, 80, 85 in 88), včasih pa je napisanih samo nekoliko vrstic na jedni strani. — Vsebina tega rokopisa so evangelija; vseh je 82. S številkami ně zaznamnano nobeno evangelije; — v tem izvestji so zaznamnana zaradi citiranja. — Osemindvajset evangelij je iz zimskega dela Angleža Tome Stapletona, kajti prelagatelj je sam zapisal za 28. evangelijem: *Promptuary Moralis in Euangelia Dominicalia partis Hyemalis Finis. Authore Magistro Thoma Stapletono etc.* Od 29. do 55. pa so evangelija preložena po tistem Stapletonu, in sicer po poletnem delu: *Dominicarum Partis Aestualis Finis.* Za vsakim evangelijem zimskega in poletnega dela se nahaja: »*Pericope moralis huius evangelii*«, samo za 26. evangelijem (l. 43.) manjka »*pericope*«. Med 6. in 7. evangelijem pa ně evangelija: *Evangelivm Dominicae I. post Epiphaniam. Luc.: 21. cap.*, no se nahaja zapored dvakrat »*pericope*«, i sicer za 6. i 7. evangelije. Po pravem je zatore 7. evangelije že 8 . . . 82. pa 83.; sedmega evangelija pa ně. Za vzgled ponatisnol se je »*pericope*« za 28. evangelijem. — Na listih 89 do 114 pa so »*Euangelia in Festis Sanctorum totius Anni*« — ev. 56 do 82. Tu se vendar ne nahajajo vsa evangelija, no se pri 59. ev. napotiš na evangelije »na ta 8. Dan po Velikinozhi« in pri 81. ev. »na S. Nicolausha dan no prafnik«.

Nepoznan duhovnik prelagal in pisal si je na posamezne liste sproti za posamezne nedelje in praznike dotična evangelija, koja je čital raz propovednico ob nedeljah in praznikih.

dLib.si Digitalna knjižnica Slovenije

Raič, Antron. Stapleton; Neznanega prelagatelja evangelija preložena po Stapletonu v XVII. veku. 1887, Ljubljanski zvon

Težko je povedati, kedaj so bila ta evangelija preložena. Mi sodimo, da so se preložila začetkom XVII. veka še pred letom 1612., zatore prvlje nego je izdal vladika Toma Hren svoja »Euangelia inv Lystove«, kajti ko bi ta bila že na svetlem, bi je pač bil poznal dotični duhovnik in jemu bi jih ne bilo treba šele prelagati — na Dalmatina pa se menda ně hotel ozirati, ker je ta bil protestant.

Pri Miklošići (Vrgl. gramm. $I._2$ pag. 597[1] in $III._2$ pag 549[1]) navaja se kriva letnica (1620, 1629) o času, kedaj so se tiskala Stapletonova evangelija, ravno tako po njem i v »Slovenski slovnici« (pag. 374) iz leta 1881. Stapleton je izdal svojo knjigo: *Promtvarivm morale svper Evangelia Dominicalia totivs anni:*

Ad { *Instructionem Concionatorum.*
Reformationem Peccatorum,
Consolationem Piorum.

Ex Saeris Scripturis SS. Patribus, & optimis quibuſque authoribus ſtudiose collectum: Authore THOMA STAPLETONO ANGLO, S. Theol. Doctore, & Regio Profeſſore Louany. Editio ***altera*** *ab ipſo authore aucta & recognita. Pars AEstivalis. Antverpiæ. M.D.XCIII.* tedaj že 1593. *Pars Hyemalis* pa je prišla tudi že drugikrat na svetlo 1615 v Kolonji. *Editio* ***altera*** *ab ipſo authore aucta & recognita. Coloniæ Agrippinæ.* Ravno tam je prišla spet nova izdaja zimskega dela na svetlo 1620 l. — Po kaki knjigi da je prelagal: *Euangelia in Festis Sanctorum totius Anni*, tega ne pripoveduje naš anonymus.

Rokopis ima svojo važnost v jezikoslovnem oziru, — dokaz je že to, ker ga prof. Miklošić po našem prepisu večkrat citira v navedeni Vgl. gramm. d. slav. spr. $I._2$ & $III._2$ — o čemer se uveri kmalu vsak čitatelj, ki le nekoliko pazljivo čita evangelija. On nahaja stare, vele redke oblike in druge slovniške prikazni, ki so tem zanimivejše, ker dotični prelagatelj ně poznal nobene (nam. Bohoričeve) slovnice in je zatore pisal, kakor je govoril sam in kakor zvečine govori še denes naše prosto ljudstvo.

Konečno še se naj omeni, da ně pisala vsega rokopisa samo jedna roka, no pisali sta ga dve. Druga roka pisala je 29. i 31. evangelije; pri inih pa samo tu i tam kaj vmes: bodi si samo kake besede ali pa cele stavke na pr. evang. 11, 12.

Imenitnost rokopisa in želja, da i mi nekoliko pripomoremo ž njegovo objavo k spoznavanju našega slovstva, kakor tudi želja, izražena v »Ljubljanskem Zvonu« VI., 434, naj opišemo kde obširneje ta rokopis, napotile so nas, da ga tu v celoti podajemo prosvetljenim rojakom v blagohotno presojo.«

Trubarjeva slika. Po prizadevanji nekega v Oseku v Slavoniji živečega pisatelja slovenskega je slikar *Sessia* naslikal z oljnatimi barvami sliko osnovatelja novoslovenskega slovstva — *Primoža Trubarja.* Priznani umetninski znatelji hvalijo sliko kot jako lepo, umetniški dovršeno delo. Slika je razstavljena tudi v Ljubljani v prodajalnici Giontinijevi. Želeti bi bilo, da bi to sliko Trubarjevo kupil kakšen domač javni zavod na pr. Rudolfinum.

„Ljubljanski Zvon"

Izhaja po 4 pole obsežen v veliki osmerki po jeden pot na mesec v zvezkih ter stoji vse leto 4 gld. 60 kr., pol leta 2 gld. 30., četrt leta 1 gld. 15 kr.
Za vse neavstrijske dežele po 5 gld. 60 kr. na leto.
Posamezni zvezki se dobivajo po 40 kr.

Lastniki in založniki: **Fr. Levec** i. dr. — Izdajatelj in odgovorni urednik: **Fr. Levec.**
Uredništvo in upravništvo v *Ljubljani,* v knežjem dvorci v Gosposkih ulicah, 14.

Tiska »Narodna Tiskarna« v Ljubljani.

dLib.si Digitalna knjižnica Slovenije